

Memo

Datum

14-12-2021

Van

Diederick Aarnoudse

Aan

College B&W

Onderwerp

Stand van zaken LHBTI⁺-beleid

Inleiding

De gemeente Heerde zet zich in voor een inclusieve samenleving, waar elke inwoner zich veilig en thuis voelt. Waar iedereen zichzelf mag zijn en volwaardig mee kan doen. Want samen zijn we Heerde.

Een focusgebied binnen de inclusieve samenleving is LHBTI⁺. Voor lesbische (L) vrouwen, homoseksuele (H) mannen, biseksuelen (B), transgender-personen (T), intersekse (I) personen en personen met een andere achtergrond (+)¹ is volwaardig meedoen niet altijd gemakkelijk. De verschillende omgevingen waarmee LHBTI⁺-personen dagelijks mee te maken hebben, zoals thuis, school, werk en de maatschappij spelen hierin een belangrijke rol. Deze omgevingen kunnen een negatieve invloed uitoefenen. Zo blijkt uit een recent onderzoek in Gelderland dat 1 op de 9 LHBTI⁺-ers een lage acceptatie van de eigen ouders, broers en/of zussen ervaart². Uitsluiting kan leiden tot sociale isolatie en werkloosheid.

Een deel van de LHBTI⁺-ers heeft te maken met pesten. Ook heeft of krijgt een deel ooit te maken met fysiek, psychisch en/of seksueel geweld. Plegers zijn vaak bekenden uit de persoonlijke sfeer, zoals het gezin. Uit cijfers van het CBS blijkt dat homoseksuele en lesbische personen meer te maken hebben met huiselijk en seksueel geweld dan hetero's. In 2020 kreeg 11,3% van de homoseksuele en lesbische slachtoffers boven de 16 jaar met huiselijk geweld en 25% met seksueel geweld te maken.³ Met name minderheden die zich in een kwetsbare positie bevinden, zoals biseksuelen, non-binaire personen en transgenders, hebben of krijgen met enige vorm van geweld te maken. Zo kreeg in 2020 20,6% van de biseksuele slachtoffers te maken met fysiek geweld en 44,4% met seksueel geweld.⁴ In een ander onderzoek komt naar voren dat 1 op de 5 transgender-personen fysiek wordt aangevallen, vaak in de openbare ruimte.⁵

Negatieve reacties hebben impact op de gezondheid en het welzijn van LHBTI⁺-ers. Problemen met zelfacceptatie en het ontkennen van gender, sekse of seksualiteit kan leiden tot gezondheidsklachten, zoals stress, eenzaamheid, depressie of zelfs suïcidale gedachten. Een religieuze omgeving heeft een versterkend effect hierop. Uit onderzoek blijkt dat gelovige LHBTI⁺-ers, met name jongeren, meer moeite hebben met het accepteren van hun seksuele voorkeur dan jongeren die niet geloven.⁶

¹ Hier moet onder verstaan: asexueel, queer, panseksueel, non-binair, gender non-conform en gender fluïd.

² Vizier (2021), Welzijnsonderzoek LHBTIQA⁺ Gelderland en Overijssel.

³ CBS (2020). Prevalentiemonitor Huiselijk Geweld en Seksueel Geweld.

⁴ Idem.

⁵ TNN (2020). Factsheet huiselijk geweld tegen transgender personen.

⁶ Movisie (2021), Handreiking – de positie van christelijke LHBTI's versterken.

Situatie in Heerde

Cijfers van de GGD laten zien dat ruim 30% van de jongeren en jongvolwassenen in de gemeente Heerde homoseksualiteit een beetje raar of erg raar vindt. Slechts de helft vindt transgenders normaal. In de regio Midden IJssel/Oost-Veluwe wordt er positiever tegen homoseksualiteit en transgenders aangekeken.⁷

Een deel van de doelgroep heeft te maken met discriminatie, al dan niet in combinatie met geweld. Afgelopen jaar werden er twee meldingen van discriminatie op grond van seksuele oriëntatie in de gemeente Heerde gedaan bij de politie.⁸ Over het algemeen zijn LHBTI⁺ers terughoudend met het melden van incidenten.

Ook uit verschillende gesprekken met jongerenwerk, het preventieteam en andere betrokkenen, zoals Cultuurplein, blijkt dat zowel jongeren als ouderen worstelen met hun seksuele voorkeur of genderidentiteit. Het doorbreken van het taboe op LHBTI⁺ is dan ook de eerste en de belangrijkste stap om de sociale acceptatie van LHBTI⁺-ers in Heerde te vergroten (algemene beleidsdoelstelling).

Huidige interventies

De gemeente Heerde voert actief beleid om de sociale acceptatie, zichtbaarheid en veiligheid van inwoners met een LHBTI⁺-achtergrond duurzaam te versterken. Uitgangspunt is dat er rekening gehouden wordt met de gevoeligheden die bij het thema LHBTI⁺-emancipatie spelen. Er wordt immers verschillend hierover gedacht. Als gemeente willen we op gelijkwaardige wijze het gesprek aangaan met inwoners, onderwijs, zorg en maatschappelijke organisaties en op dit thema samen optrekken.

Regenboogvlag hijsen

We besteden via verschillende kanalen aandacht aan LHBTI⁺-emancipatie op specifieke momenten, zoals op Diversity Day (5 oktober), Coming-Out Day (11 oktober) en Paarse Vrijdag (10 december). We hijsen de regenboog op Diversity Day en Coming-Out Day. We willen daarmee de zichtbaarheid van de doelgroep vergroten en inwoners laten weten: in onze gemeente ben je welkom.

Aandacht voor deskundigheidsbevordering

Problemen met zelfacceptatie en het ontkennen van gender, sekse of seksualiteit kan leiden tot gezondheidsklachten. Het bespreekbaar van LHBTI⁺ onder cliënten in de (thuis)zorg vinden professionals vaak lastig. Binnen STIP is er daarom aandacht voor deskundigheidsbevordering op dit gebied. Zo hebben medewerkers de mogelijkheid verschillende trainingen over dit thema te volgen.

Betrokkenheid doelgroep vergroten

We doen onderzoek naar het welzijn en de behoeften van de doelgroep. Ook gaan we het gesprek met LHBTI⁺-ers aan om hen te betrekken bij het verder ontwikkelen van LHBTI⁺-beleid. Hun ervaringen en expertise vormen belangrijke input, zowel voor de ontwikkeling van doelstellingen als de monitoring ervan (doen we het juiste?).

Samenwerking betrokkenen zoeken

De gemeente kan niet alleen ervoor zorgen dat de sociale acceptatie van LHBTI⁺-ers wordt vergroot. Daarom wordt er samenwerking gezocht met andere betrokkenen.

Die samenwerking heeft zich onlangs concreet uitgedrukt in een tentoonstelling door Cultuurplein over het thema acceptatie en LHBTI⁺. In deze tentoonstelling hangen kunstwerken van LHBTI⁺-ers, die via kunst uitdrukking geven aan positieve of negatieve (weggestopte) emoties. De werken maken de verhalen van (anonieme) inwoners voor het eerst zichtbaar. Namens de gemeente Heerde

⁷ GGD (2019), Gezondheidsmonitor 2019.

⁸ Monitor discriminatie 2020 Oost-Nederland (Artikel 1 Noord-Oost Gelderland (ADV), Vizier, (ADV), politie Oosten-Nederland, OM) voor 53 gemeenten.

heeft wethouder Yasemin Cegerek de opening van de tentoonstelling op vrijdag 10 december (Paarse Vrijdag) verzorgd.

Nog te zetten stappen

Voor komend jaar worden er verschillende stappen gezet om de sociale acceptatie, zichtbaarheid en veiligheid van LHBTI⁺-inwoners te versterken.

Beleid rondom LHBTI⁺ wordt verder ontwikkeld om dit structureel weg te zetten

Hierbij worden doelstellingen verder aangescherpt en de input van de doelgroep verder verwerkt.

Opzetten van een podcast

Op dit moment wordt er samen met radio794 en Cultuurplein verkend of een podcast vóór en dóór jongeren kan worden ontwikkeld. Jongeren, al dan niet zelf behorend tot de doelgroep, hebben de mogelijkheid (anoniem) iets te vertellen over hoe het is om LHBTI⁺-er te zijn. Radio 794 gaat jongeren die meedoen, helpen met het technische gedeelte voor het opzetten van een podcast.

Gemeentelijke webpagina met vraag-en-antwoord-sectie

Het onderwerp LHBTI⁺-emancipatie roept vaak veel verschillende vragen en reacties op. Niet alleen bij LHBTI⁺-ers, maar ook bij de directe omgeving, zoals familie en vrienden, en bij professionals en vrijwilligers in het onderwijs, zorg en welzijn. Om deze reden werkt de gemeente aan een gemeentelijke webpagina met een vraag-en-antwoord-sectie, waar LHBTI⁺-ers, hun directe omgeving en professionals terecht kunnen voor vragen rondom het onderwerp. Bijvoorbeeld bij wie je terecht kunt voor ondersteuning.

Verkennde gesprekken

Komende jaren zou de gemeente ook graag gesprekken willen faciliteren met andere betrokkenen, zoals het onderwijs en de kerken. Zij zijn belangrijke stakeholders in het bereiken van een inclusieve en veilige omgeving voor LHBTI⁺-ers.